

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі

20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____

№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента

« __ » _____ 20 __ года

2019 жылғы 4 желтоқсанда жарияланды.

**Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары
Р.В. Склярға**

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Роман Васильевич!

Ұлттық бәсекеге қабілеттіліктің өсуі, әлемдік және ішкі нарықта отандық мекемелер қызметі тиімділігінің артуы әр мемлекеттің экономикалық саясатының мақсаты болып табылады.

Әлемдік тәжірбие кластерлік саясатты жүзеге асыру елдің өндіріс кешендерінің және территорияларының бәсекеге қабілеттілігін артыруға әкелетінін көрсетеді.

Заманауи индустриалды кешенге интеграцияланатын кіші өнеркәсіп оның жаңғыруының факторы болады, сондай-ақ бәсекеге қабілетті өнімді шығаруға бағытталған өндірістік кластердің құрылуына әкеледі. Сонын арқасында экспорттың дамуын ғана емес, импортты алмастыруды дамытуды қамтамасыз етеді. Бұл қоғамның экономикалық жүйесінде кіші бизнестің рөлін айтарлықтай өзгертеді. Кіші мекемелер халықты жұмыспен қамтамасыз етіп қоймай, өндірістің қайта құрылымдауының факторы болады және оның бәсекеге қабілеттілігін, тиімділігін арттырады.

Әлем бойынша экономикалық өсудің басты факторы экономиканың басқа салаларының, оның үшінде әсіресе әлеуметтік саланың дамуына айтарлықтай әсер ететін өндірістің тиімді қызметі. Өндірістің қаншалықты дамығанынан тек қана ішкі жағдай ғана қарасты болмайды. Мемлекеттің әлемдік нарыққа және еңбектің бөлінісіне сәтті кіруіне ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігі және оның халықаралық стандарттардың сапасына сәйкестігінегіз болады.

Сол себепті қазақстандық экономиканың қазіргі дамуының басты тапсырмасы бәсекеге қабілетті тауарлар мен қызметтер шығаруға мүмкіндік

беретін экономиканың шикізаттық емес секторына инвестиция тарту және кластерлерді дамыту бойынша жобаларды жылдам жүзеге асыру болып табылады.

Экономиканың және қоғамның динамикалық дамуы үшін инновацияларды толыққанды қолдану тек мемлекетпен мақсатты түрде инновациялық саясатты жүргізген кезде ғана мүмкін болады.

Заманауи кезеңде агроөнеркәсіптік кешенде салааралық байланысты дамутудың өзекті проблемасы кластерлерді қалыптастыру болып табылады. Салааралық өзара іс-қимылдың дамымауынан және ғылым, өндіріс, өңдеу және сатудың өзара тиімді байланысы болауы салдарынан бұл проблема мақта шаруашылығында өте маңызды.

Мақта тоқыма кластері мақта нарығы қатысушыларына экономикалық тиімділік береді, себебі өндіруші қуаттың өсуіне, өнімді өндірудің көлемін артуына, өндірістік қатынастың жетілуіне және өндіріс тиімділігінің артуына ықпал ететін жасалған өнімді соңғы тұтынушыға дейін жеткізуді жылдамдатады.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 6 шілдедегі Жарлығымен Оңтүстік Қазақстан облысы, қазіргі Шымкент қаласында «Оңтүстік» арнайы экономикалық аймақтың құрылуы мақта тоқыма кластерінің дамуының негізі болды.

«Оңтүстік» арнайы экономикалық аймағы өңір және Қазақстан үшін перспективалы тоқыма секторына инвесторларды тарту мақсатында құрылған. Арнайы экономикалық аймақта жылына 100 мың тонна мақтаны өңдеуді 10 мың жұмыс орындарымен қамтамасыз ететін 15 тоқыма мекемелерін құру жоспарланған.

Қазақстанда жылына шамамен 300 мың тонна мақта-шикізаты жиналады, және оның 4% ғана, яғни 12 мың тонна мата талшығы дайын өнімге дейін жеткізіледі. Сонымен қатар шикізат құнына қарағанда 4,5 есе қосылған құн алады, ал 288 мың тоннадан астамы экспортқа кетеді. Мақта шаруашылығы облыстың 35 %-нан астам халқының табыс көзі болып саналады.

Мемлекет мақта шаруашылығын қолдауға үлкен қаражат және күш-жігер жұмсайды. Жанар-жағар майға, тұқымдарға және пестицидтерге бес жылдың ішінде бөлінген субсидияның көлемі 25 млрд. теңгеден астам соманы құрайды. Алқаптарға су беру жүйесі 15 млрд. теңгеге құрылды.

Уважаемый Роман Васильевич! Мы считаем, что не уместно говорит «НАСТАЛО ВРЕМЯ», а ДАВНО ПОРА, наладить глубокую переработку хлопка и продавать готовую продукцию с высокой добавочной стоимостью, о чем неоднократно говорил Елбасы Нурсултан Абишевич Назарбаев и ставил задачу Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев.

Жаңадан ашылған жұмыс орындары халықты жұмыспен қамтиды, оның нәтижесінде халықтың тұрмыс жағдайы жақсарады. Ал бұл он мыңдаған адамдардың тағдыры. Сонымен қатар бұл жергілікті бюджетті толықтырудың қосымша көзі. Әр мемлекеттің әлеуметтік және экономикалық саясатының басты мақсаты осы емес пе?!

Жоғарыда баяндалғанды ескере отырып, ауыл шаруашылығы шикізатын терең өңдеудің кластерлік өндірісіндегі бар тәжірбиені (Шымкент қ.) зерттеуді және өңірлерде өңдеу өнеркәсібін дамыту мүмкіндігін қарастыруды сұраймыз.

Осы орайда келесідей шараларды іске асыруды сұраймыз:

1. Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 6 шілдедегі Жарлығын іске асыруын қамтамасыз етуді және «Оңтүстік» арнайы экономикалық аймағындағы кластерлік өндіріс бағдарламасын логикалық нәтижеге жеткізуді;

2. Мекемелерде мемлекеттік тапсырыстарды жариялау және инвестициялық преференциялар түрінде салалық қолдауды әзірлеуді;

3. Ұзақ және қымбат емес айналыс құралдарымен қамтамасыз етуді;

4. Кедендік рәсімдеу кезінде салалық химикаттарға және жабдықтарға бес жылға нөлдік мөлшерлеменен қамтамасыз етуді;

5. Перспективада мемлекеттің вуздарында және колледждерінде тоқыма факультеттерін ашу, салалық және зерттеу жұмыстарына, сондай-ақ мемлекет ішінде, шет елде мамандарды оқытуға арналған шығындарды ұлғайтуды;

6. Өзбекістан Республикасының тоқыма өндірісіндегі даму тәжірбиесін зерттеуді.

Жауапты «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңына сәйкес беруді сұраймыз.

**Құрметпен,
Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің депутаттары**

Қ. Ержан

В. Косарев

Е. Бектұрғанов

А. Ералиев

оглашен 4 декабря 2019 года.

**Заместителю
Премьер-Министра
Республики Казахстан
Скляру Р.В.**

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Роман Васильевич!

Рост национальной конкурентоспособности, повышение эффективности деятельности отечественных предприятий на мировых и внутренних рынках является целью экономической политики любого государства.

Мировой опыт показывает, что реализация кластерной политики приводит к повышению конкурентоспособности территорий и производственных комплексов страны.

Мелкая промышленность, интегрирующая в современный индустриальный комплекс, становится фактором его модернизации, а также формирования производственных кластеров, ориентированных на выпуск конкурентоспособной продукции. Тем самым обеспечивается не только развитие экспорта, но и рост импортозамещения. Это существенно изменяет роль малого бизнеса в экономической системе общества. Малые предприятия становятся не только средством обеспечения занятости населения, но и прежде всего фактором реструктуризации производства, повышения его конкурентоспособности и эффективности.

Ключевым фактором устойчивого экономического роста во всем мире признана эффективная деятельность промышленности, которая, в свою очередь, оказывает серьезное влияние на развитие других отраслей экономики и, что не менее важно, на социальную сферу. От того, насколько развита промышленность, в особенности перерабатывающая, зависит не только внутренняя ситуация. Одним из определяющих условий успешного вхождения государства в мировой рынок и участия в мировом разделении труда является конкурентоспособность национальной экономики и ее соответствие международным стандартам качества.

Поэтому первостепенной задачей нынешнего этапа развития казахстанской экономики являются привлечение инвестиций в несырьевые секторы экономики и быстрая реализация проектов по развитию кластеров, цепочки взаимосвязанных отраслей и производств, что позволит производить конкурентные товары и услуги.

Полноценное использование инноваций для дальнейшего динамичного развития экономики и общества возможно при проведении государством целенаправленной инновационной политики.

На современном этапе актуальной проблемой развития межотраслевых связей в АПК является формирование кластеров. В хлопководстве эта проблема особенно важна из-за неразвитости межотраслевых взаимодействий и отсутствия эффективных связей между наукой, производством, переработкой и сбытом.

Хлопково-текстильный кластер окажется экономически выгодным для участников хлопкового рынка, т.к. он ускоряет доведение созданного продукта до конечного потребителя, что способствует росту производительных сил, увеличению объема производства продукции, совершенствованию производственных отношений и повышению эффективности производства.

Основой развития хлопково-текстильного кластера в Казахстане явилось создание Указом Президента Республики Казахстан №1605 от 06.07.2005 г. специальной экономической зоны (СЭЗ) «Онтустик» в Южно-Казахстанской области (ЮКО), ныне город Шымкент.

СЭЗ «Онтустик» создана для привлечения инвесторов в текстильный сектор, перспективный для региона и в целом для Казахстана. На территории СЭЗ планировалось построить порядка 15 текстильных предприятий, обеспечивающих переработку 100 тыс. т хлопка в год и создание свыше 10 тыс. рабочих мест. Цель не достигнута.

В Казахстане в среднем в год собирают около 300 тысяч тонн хлопко-сырца, и только всего 4%, т.е. около 12 тысячи тонн волокна доводятся до готовой продукции. При этом получают добавочную стоимость на 4,5 раза превышающую стоимости сырья, а более 288 тысячи тонн идет на экспорт. Возделыванием этой культуры, которая является основным источником дохода, занято более 35 % населения области.

Государство тратит огромные средства и усилия для поддержания отрасли. Выделенные субсидии на горюче-смазочные материалы, семена и пестициды за пять лет составили более 25 млрд. тенге. Построена оросительная система механической подачи воды на 15 млрд. тенге.

Уважаемый Роман Васильевич! Мы считаем, что не уместно говорить «НАСТАЛО ВРЕМЯ», а ДАВНО ПОРА, наладить глубокую переработку хлопка и продавать готовую продукцию с высокой добавочной стоимостью, о чем неоднократно говорил Елбасы Нурсултан Абишевич Назарбаев и ставил задачу Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев.

Создавая рабочие места, будет обеспечена занятость и как следствие, увеличение благосостояния населения, а это судьбы десятка тысяч человек. А еще, это дополнительный источник пополнения местного бюджета. Не это ли должно быть главной целью социальной и экономической политики любого государства!

Учитывая вышеизложенное просим изучить имеющийся (г. Шымкент) опыт кластерного производства глубокой переработки

сельскохозяйственного сырья и рассмотреть возможность развития перерабатывающей промышленности в регионах.

В связи с этим просим принять следующие меры:

1. Обеспечить выполнения Указа Президента Республики Казахстан за №1605 от 06.07.2005 г. и довести до логического конца начатую программу кластерного производства на СЭЗ «Онтустик»;

2. Разработать отраслевую поддержку в виде инвестиционных преференции и обеспечения размещения государственного заказа на предприятиях;

3. Обеспечить длинными и недорогими оборотными средствами;

4. При растаможивании, на пять лет обеспечить нулевую ставку на оборудование и химикаты отраслевого назначения. И т.д;

5. В перспективе следует открывать текстильные факультеты в вузах и колледжах страны, увеличивать расходы на отраслевые и научно-исследовательские работы и обучение специалистов как внутри страны, так и за рубежом.

6. Изучить опыт Республики Узбекистан в развитии текстильной промышленности.

Ответ на депутатский запрос просим предоставить в соответствии с Конституционным законом Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов».

**С уважением,
Депутат Мажилиса Парламента
Республики Казахстан**

К. Ержан

В. Косарев

Е. Бектурганов

А. Ералиев

*Исп: А. Сансызбай
Тел. 74-62-11
sansyzbay@parlam.kz*